

VAN HET BESTUUR

Beste adoptievrienden, -vriendinnen, boeren en boerinnen,

Het voorjaarsweer liet dit jaar wel heel erg lang op zich wachten. De koeien bleven extreem lang op stal omdat er geen gras in de wei stond. Tweede Paasdag was ik bij de eerste AEK koeiendans op Buitenverwachting in Hoogmade. Het land was nog kaal en er stond een stevige, frisse wind. Ondanks de wind waren er veel mensen op afgekomen, alsof zij hiermee wilden aangeven dat ze heel hard aan voorjaar en een hogere temperatuur toe waren. De koeien vonden het best, zij liepen de stal uit, strekten de ledematen en deden hun dansje voor een filmend en fotograferend publiek. Altijd weer een schitterend schouwspel voor mens én dier!

Verantwoording adoptiegeld door de boeren

In de vorige nieuwsbrief meldde ik dat we de ANBI-status zijn kwijtgeraakt omdat we niet duidelijk – genoeg – konden aantonen dat de boeren het adoptiegeld aan het welzijn van de koe besteden. Wij hebben hierop actie ondernomen en de boeren gevraagd ons hierover te vertellen.

De antwoorden van de boeren zijn divers en soms verrassend, ze lopen uiteen van investeringen in waterbedden, koeborstels, waterbakken op zonne-energie en gezonde kruidenmengsels tot het steunen van een koeienproject in Kenia. Verderop in de nieuwsbrief – onder AEK Nieuws – vindt u een volledig overzicht van de antwoorden die wij ontvingen.

AEK lunchbijeenkomst met de boeren

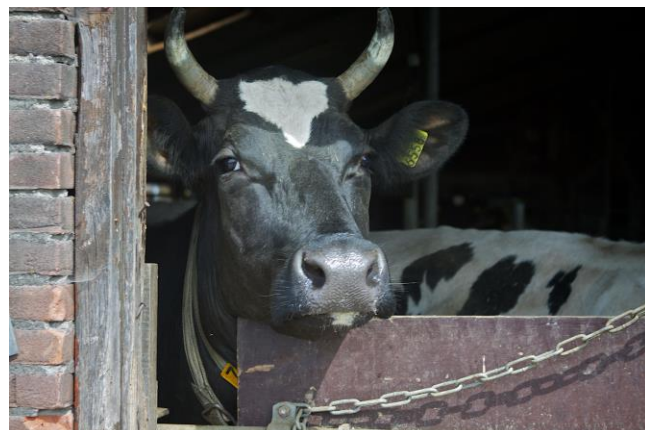
Donderdag 6 juni jongstleden was de AEK lunchbijeenkomst met de boeren. Er waren in totaal elf AEK boerderijen vertegenwoordigd

waarbij sommigen er een flinke afstand voor hadden afgelegd. De bijeenkomst werd gehouden bij de schitterend gelegen boerderij Hazenveld in Kockengen. Door het mooie weer kon een groot deel van het programma buiten worden gehouden. Bekijk de foto's op Facebook www.facebook.com/Adopteer.een.Koe

Na de presentatie door Leo van den Hoek ontstond er een levendige discussie over de toekomst van Adopteer een Koe en deelden de ervaren boeren hun kennis en gaven ze tips aan de nieuwe aanwas. Het was een geslaagde bijeenkomst en we hebben daarom direct een nieuwe datum geprikt: donderdag 20 februari 2014. Locatie en tijdstip worden later bekend gemaakt.

Dit was het voor nu. Rest mij om iedereen een ontspannen en vrolijke zomer toe te wensen.

Namens het bestuur,
Olga Schmidt

Beeld: obio.nl

Koeien en Kunst

Blaarkopkalfje

Rundveemuseum Aat Grootes in Aartswoud

Op vrijdag 26 april van dit jaar werd het Rundveemuseum Aat Grootes in Aartswoud (N-H) geopend. Het is een uniek 'levend' museum waar raszuivere runderen gefokt en verzorgd worden. Er worden tien oorspronkelijke koeienrassen gehouden, zoals Lakenvelders, wittrikken, brandroden, blaarkoppen en baggerbonten.

De koeien van het Rundveemuseum krijgen elk jaar een kalfje. Zo ontstaat een levend museum dat zichzelf voortdurend vernieuwt. De kalveren lopen de eerste tijd bij hun moeder, 's zomers lopen ze in de wei, in de winter verblijven ze in de potstal.

Educatief centrum

Het museum heeft een educatief centrum waar

bezoekers geïnformeerd worden over de oude koeienrassen, de melkveehouderij en het plattelandleven in de loop der tijden.

Naast rundvee voor melk en vlees werden vroeger op de boerderij ook andere dieren gehouden, zoals kippen, geiten, konijnen, schapen en soms ook een vetgemest varken. In het rundveemuseum wordt daarom ook kleinvee gehouden. Bezoekers krijgen een idee van de functie van deze dieren in het dagelijks leven op de boerderij.

Monumentale boerderij

Bij het museum hoort een gerenoveerde 19^e-eeuwse Westfriese stolpboerderij. In deze boerderij woonde vroeger Aat Grootes, de naamgever van het museum. Nu wordt de boerderij bewoond door mensen met een verstandelijke beperking en hun begeleiders. De bewoners helpen bij de verzorging van de koeien en het kleinvee.

Website: www.rundveemuseum.nl

Meer koeienmusea

Er zijn nog meer musea over koeien. Zo is er het online [dierenmuseum](http://dierenmuseum.nl) waar je alles over dieren – en dus ook koeien – kunt lezen en filmmateriaal kunt kijken. Verder is er het [koeienmuseum](http://koeienmuseum.nl) in Friesland dat alleen in de zomervakantie open is. En in Beers (N-B) staat het [nationaal veeteelt museum](http://nationaalveeteeltmuseum.nl) dat gevestigd is in het oude KI-station.

Colofon

Dit is een uitgave van de Stichting Koevoet t.b.v. het project Adopteer een Koe. De Nieuwsbrief verschijnt drie tot vier keer per jaar. De inhoud is te vinden op www.adopteereenkoe.nl > NIEUWS. Daar is ook de actuele pdf-versie te downloaden, evenals die van alle voorgaande edities. Bij het uitkomen van de Nieuwsbrief worden per email een kort overzicht en de internetlink verstuurd naar ca. 900 betrokkenen.

Concept, inhoud en redactie

Elisa Kool (nieuwsbrief@adopteereenkoe.nl)

Grafisch artwork

Rianne Duijn (mail@riannevanduyn.nl)

Coördinatie en productie

Olga Schmidt (info@adopteereenkoe.nl)

Vormgeving nieuwsbrief

Frits Cramer (ledenadmin@adopteereenkoe.nl)

Adresgegevens Stichting Koevoet

Windjammer 32
2401 MR Alphen aan den Rijn
www.adopteereenkoe.nl
info@adopteereenkoe.nl

Twitter

 Luuk Koelman
@LuukKoelman Follow

Oog in oog met een koe, hoe lang is dat geleden?
tinyurl.com/kuto3pt (Metro-column)

10:52 AM - 6 Jun 2013

1 RETWEET 1 FAVORITE

[Lees verder...](#)

 Adopteer een Koe
@AdopteereenKoe Follow

Prof. Tittonell pleit voor ecologisch verantwoorde intensivering van de landbouw en veeteelt in ontwikkelingslanden. tinyurl.com/nyy96pv

1:49 PM - 5 Jun 2013

[Lees verder...](#)

 Beleef de boerderij
@Sonneclaer Follow

vers van de pers, en daar lig je dan midden in de natuur twitpic.com/czez8t #koekalverij

10:55 AM - 27 Jun 2013

TwitPic @TwitPic

Koeienfilmpjes

Trouwkoe Leentje

Trouwkoe Leentje is de enige in haar soort in heel Nederland. Timmerman René van Daal uit Heeswijk-Dinther leende tien jaar geleden een koe bij zijn buurman om met haar naar het paardensportevenement Jumping Heeswijk te gaan voor een speciale act. Hij noemde de geleende koe Leentje. De Brabander leerde het 850 kilo zware rund voor de gelegenheid springen, ze kwam zeker zeventig centimeter hoog.

Toen dat bekend werd, meldden zich de eerste bruidsparen. Sindsdien wordt Leentje regelmatig voor de koets gespannen om een bruidspaar in stijl naar het gemeentehuis of de kerk te brengen. [Dit](#) is een van de filmpjes, op de [website](#) van Leentje staan er meer.

Brigitte Kaandorp

Het meest sympathieke koeienlied is van cabaretière Brigitte Kaandorp: [klik hier](#)

Boerderijberichten

Beeld: obio.nl

Gestopt in 2013

Begin 2013 stopte boerderij de Swetteblom uit het Friese Bears. De adoptievrienden zijn door onze stichting ondergebracht bij andere boerderijen.

Toegetreden in 2013

De hiernavolgende boerderijen sloten zich in 2013 aan bij Adopteer een Koe:

[De Ettingen](#), Haarlemmerliede
[Aemestellehoeve](#), Ouderkerk a/d Amstel

Beide bedrijven liggen dichtbij Amsterdam. Allebei hebben ze al adoptievrienden weten te werven op hun Open Dagen. Wij wensen de nieuwe boeren heel veel adoptiesucces!

De wormen onder de grond van een weiland wegen bij elkaar altijd meer dan de kudde koeien die in dat weiland graast. (bron: qikipedia)

.....

Adoptievriendinnen in beeld: Ankha en Elva Vertuin

Naar de boerderij gaan is leuk en leerzaam

Ankha en Elva met Baloe

Je verjaardag vieren op de boerderij, dat is een superfeest. Ponyrijden, dieren aaien, met de boer meelopen en een dierenquiz doen. Elva (9 jaar) vierde haar verjaardag op boerderij de

Ettingen in Haarlemmerliede met haar vriendjes en vriendinnetjes en haar zus Ankha (11 jaar). Nu hebben de zussen er ook een kalfje geadopteerd: Baloe.

Wandelen met Baloe

Ankha: "We gingen naar de Open Dag en toen zagen we dat je op de boerderij een koe kon adopteren. Dat wilden we meteen heel graag doen. Mijn zusje en ik hebben ervoor betaald, samen met onze ouders. Onze koe is nog maar een kalfje en heet Baloe, ze is nu drie maanden oud en staat nog binnen in de stal. Niet zo lang geleden ging ze voor het eerst naar buiten, ze liep met ons mee aan een touw. Je kon zien dat ze het wel spannend vond, maar gelukkig ging het goed en vond ze het heel leuk om buiten te zijn."

Knuffelen

Elva: “Baloe is heel schattig en lief en ze wil graag met je knuffelen. Ze loopt niet voor je weg, maar komt gewoon naar je toe. Je mag haar aaien en ze wil ook op je vinger sabbelen. En je kunt een stukje met haar gaan rennen. We gaan bijna elke maand naar de boerderij. Ik vind het leuk en heel gezellig, want we gaan er samen met onze vader en moeder naartoe en de boerin is heel aardig.”

Leerzaam

Ankha en Elva hebben hun vriendinnen en vrienden verteld over Baloe en een foto van haar laten zien. Ze waren enthousiast en sommigen wilden zelf ook wel een koe adopteren. Elva: “Op de boerderij kun je een heleboel dieren lekker aaien, zoals kalfjes, koeien, kippen en konijnen. Maar sommige dieren schrikken als je ze wilt aaien. Ik heb ook al eens een lammetje de fles gegeven, dat vond ik heel erg leuk.”

Melk komt van koeien

De ouders van Ankha en Elva vinden het

belangrijk dat hun dochters weten waar het eten uit de winkel vandaan komt. Het eten dat je koopt, komt tenslotte meestal van de boerderij. Ze vinden respect voor de natuur daarom heel belangrijk. Elva: “De boerderij is leuk, omdat je er veel leert.” Ankha: “Koeien zijn niet alleen heel lief, maar ook handig, want ze geven melk en daar kun je weer kaas, yoghurt en roomboter van maken.”

Ankha en Elva met Baloe

Adoptieboer in beeld: Durk Oosterhof

Kalveren bij de koe: een geslaagd experiment

Durk Oosterhof – beeld: obio.nl

“De arbeidsvreugde die je ervaart wanneer je koeien met hun kalveren in de kudde ziet lopen is enorm groot.”

Melkveehouderij Obio ligt net buiten Drachten in Friesland. Durk Oosterhof boert hier sinds 1989, toen hij het bedrijf van zijn vader overnam. Zijn vader keek kritisch maar positief over zijn schouder mee en zag hoe Durk langzaam maar zeker omschakelde van een traditionele melkveehouderij naar een vooruitstrevend

bedrijf met zorg en aandacht voor de natuurlijke kringloop en dierenwelzijn.

Ommezwaai

Durk vertelt met veel Friese nuchterheid over deze ommezwaai: “Sinds 1995 is het bedrijf gecertificeerd biologisch. We boeren hier op natte zandgrond, vroeger was het een heidegebied. De grond was voedselarm. Ik stop veel tijd en energie in een goede kringloop op het bedrijf: een goede bodem levert gezond gras en beter voer voor de koeien, waardoor de koeien gezonder zijn en de mest van die gezonde koeien brengt de nodige voeding weer in de bodem en zo is de kringloop rond. Ik merk dat het deze gezonde kringloop op de boerderij jaar na jaar beter wordt.”

Kalveren bij de koe

Er lopen 42 Holsteinerkoeien, 15 kalveren en 15 pinken in de wei. Twee dingen vallen op: de koeien hebben hoorns en de kalveren lopen bij de koeien. Durk: “Bezoekers vroegen mij vaak waarom de kalfjes direct na de geboorte bij de koeien werden weggehaald. Dat zette mij aan het denken. Bijna gelijktijdig startte het Louis

Bolk Instituut met het onderzoeksproject *Kalveren bij de koe*. Ik was geen deelnemer, maar ik liet me informeren, ging kijken bij de bedrijven die wel deelnamen en startte mijn eigen experiment.”

Arbeidsvreugde

De kalveren drinken gedurende de twee tot drie maanden meer melk, maar Durk ziet dit als investering, want de gezoogde dieren hebben op latere leeftijd een betere weerstand, waardoor de kosten voor medische zorg omlaag gaan. De moeders voeden hun kalfjes ook goed op, daardoor passen ze later als koe goed in de kudde want ze zijn heel sociaal.

Er zijn ook nadelen. Als je de kalveren niet goed opvoedt, verwilderen ze en zijn ze als koe niet meer te hanteren. Durk: “Maar al met al levert het me meer voordelen dan nadelen op en de arbeidsvreugde die je ervaart wanneer je koeien met hun kalveren in de kudde ziet lopen is enorm groot.”

beeld: obio.nl

Antibiotica

Sinds 1998 is het bedrijf zo goed als antibioticavrij. Heel incidenteel en alleen in het uiterste geval wordt antibiotica gebruikt. De dieren worden met de jaren – mede door de verbeterde kringloop en doordat de kalveren bij de koe opgroeien – steeds vitaler.

Boer en burger

Op Obio worden algemene open dagen gehouden waarvoor ook de tien adoptievrienden worden uitgenodigd. De open dagen worden breed aangekondigd in de plaatselijke kranten en via de website www.obio.nl. Bij de koeiendans kwamen het afgelopen voorjaar wel 150 mensen kijken!

Net als veel andere boeren ziet ook Durk het als zijn ambitie om de burger dichter bij de boer te brengen. Door vleesverkoop aan huis is er veel aanloop en Durk geeft regelmatig rondleidingen aan schoolklassen. Durk: “Laatst durfden twee meisjes uit groep vijf de wei niet in omdat ze doodsbang waren dat ze per ongeluk in een koeienvlaai zouden stappen. Na lang praten heb ik ze toch kunnen overhalen.”

Rapport [Kalveren bij de koe](#) – Louis Bolk instituut

KOE EN ONDERNEMING

Nederland duurste landbouwgrond in de EU

Bron: veeteelt.nl

Met 48.328 euro per hectare heeft Nederland de duurste landbouwgrond van Europa.

Volgens het Duitse tijdschrift *Agrar Heute* betaalde de Nederlandse boer daarmee in 2011 1.277 euro meer dan in 2009. Vooral in de regio's Utrecht, Gooi en West-Nederland werden hoge prijzen betaald: gemiddeld 70.000 euro per hectare.

Stijgende prijzen voor grond

De Nederlandse grondprijzen staan in schril contrast met de prijzen in Groot-Brittannië waar 15.980 euro per hectare werd betaald. Met uitzondering van Spanje stegen in alle landen de grondprijzen. In Italië kostte een hectare 19.400 euro, in Spanje 10.003 en in Polen 4870 euro. Het *Institut für Agrarökonomie* verwacht bij een stabiele vraag naar grond dat de prijzen verder blijven stijgen.

Melkvee door de jaren heen

Een volwassen melkkoe van het ras Holstein-Friesian geeft dagelijks 25 liter melk en weegt ruim 600 kilo. Dat is anders geweest. In 1939 beschrijft R. Lämmel in *Natuur & Techniek Een Deensche Modelboerderij*. De melkkoeien op die ideale boerderij wogen 500 kilo en gaven de toen enorme hoeveelheid melk van 15 liter per dag. In de tijd dat de Friezen en Bataven naar de Rijndelta migreerden, woog een koe in de Noordelijke Nederlanden eerder tot zo'n 200 kilo en was de jaarproductie hooguit enkele honderden liters melk.

AEK NIEUWS

Beeld: Rianne van Duin

Aantal adoptievrienden in juni 2013

Op het moment van het schrijven van deze Nieuwsbrief heeft de Stichting Koevoet 768 adoptievrienden bij 44 boerderijen, verspreid over Nederland. Wij groeien zeer langzaam, maar gestaag.

Mbo-stagiaires en stageopdracht

Tot onze spijt moeten we melden dat de stageopdracht 'Het in kaart brengen van de duurzame melkveehouderijen in Nederland' niet heeft gebracht wat wij hoopten. Wij zagen onvoldoende aanknopingspunten om het resultaat bij de Boerenlunch bijeenkomst te bespreken. Inmiddels hebben wij afscheid genomen van de beide stagiaires.

Interview bij Urgenda (Platform DGO)

In mei werd AEK-bestuurslid Olga Schmidt geïnterviewd voor een afstudeeropdracht door een studente van Wageningen University. Dit gebeurde in het kader van een van de pijlers van de stichting Koevoet: het faciliteren van de verbinding tussen burger en boer. De afstudeeropdracht is gericht op de betrokkenheid van consumenten en producenten. Het onderzoek wordt verricht voor het Platform DGO (Duurzame Gebieds Ontwikkeling) voor het icoongebied 'Boerenhart'. www.platformdgo.nl

Samen sneller duurzaam

Urgenda visie 2050

Besteding van adoptiegeld door boeren

In de vorige nieuwsbrief meldden we dat we de ANBI-status zijn kwijtgeraakt omdat niet duidelijk – genoeg – kon worden aangetoond dat de boeren het adoptiegeld aan het welzijn van de koe besteden. Wij hebben hierop actie ondernomen en de boeren gevraagd: waaraan heeft u het adoptiegeld in 2012 besteed? Dit zijn de antwoorden:

Melkveebedrijf Straathof, Leimuiden:

Ontvangen adoptievrienden en waterbedden voor de koeien.

Boerderij de Bontekoe, Sprundel:

Opruwen van de vloeren, zodat de koeien weer goede grip hebben.

De Oosterhof, Ambt-Delden:

Koeborstels vervangen en bij de drachtige koeien een borstel opgehangen.

Buitenverwachting, Hoogmade:

Kalfjes 2 tot 3 maanden bij de moeder laten.

De Groene Griffioen, Weesp:

Koeborstel besteld.

De Lindenhorst, De Hoef:

Buitenuitloop voor de stier met een boom voor extra schaduw, want de stier kan niet met de koeien mee de wei in.

Obio, Drachten:

Doorontwikkelen kalf-bij-koe-systeem.

De Kleine Ham, Terwolde:

Elke maand 50 euro naar Kenia-project. Van dat geld worden kalfjes gekocht.

Hoeve den Heuvel, Kamerik:

Relatie onderhouden tussen de vrienden en de boer.

De Hartstocht, Abcoude:

Koeborstels en een ruimte gecreëerd om Schoolkinderen te ontvangen

Biesboschhoeve, Drimmelen:

Extra waterbak op zonne-energie voor het melkvee.

Mts Gebrs Ter Beek, Weesp:

Calfotels = kalverboxen.

't Spant, Wilnis:

Verbreden van de mestgang en een gaasgordijn bij het jongvee.

Schoonderbeek, De Glind:

Kalfjes 2 tot 3 maanden bij de moeder laten.

Mts in 't Anker, Schore:

Ondergrondse wateropvang waardoor er 70% minder drinkwater is afgenomen.

Nieuw Bureveld, De Bilt:

Voer en strooisel.

De Korenhof, Siebengewald:

Beheer website.

Hazenveld, Kockengen:

Speciaal voor hun bedrijf gemaakte voerbrok die ggm-vrij is.

Stadsboerderij De Kempmaan, Almere:

Aanschaf van zonnepanelen, ze produceren meer elektriciteit dan ze verbruiken. De zon vriest hun vlees in.

Veld en Beek, Doorwerth:

Ontwikkelen van een vrijloopstal.

Velzeboer, Middenbeemster:

Aanschaf van een melkshuttle t.b.v. de kalfjes.

Hoeve Zomervreugd, Oudesluis:

Loonwerkers betalen.

Het Ven, Bergeijk:

Wij laten het geld ten goede komen voor de duurdere huisvesting in een stro-stal en proberen zo vaak mogelijk de koeien in de wei te hebben.

Eemlandhoeve, Bunschoten:

Diervriendelijk, biodiversiteit, educatie en zorgcomponenten uitgewerkt.

Adriana's Hoeve, Linschoten:

Aanpassing aan het ventilatiesysteem zodat de koeien tijdens het melken geen last hebben van de warmte en de vliegen. Verder zijn in het verleden koeborstels gemonteerd en is een ontvangstruimte ingericht om de adoptievrienden op boerderijdagen een kopje koffie aan te bieden en ook voor ontvangst van bijvoorbeeld schoolklassen.

Anna's Hoeve, Midwoud:

Het adoptiegeld wordt besteed aan een speciaal biologisch kruidenmengsel wat zorgt voor gezondere dieren